

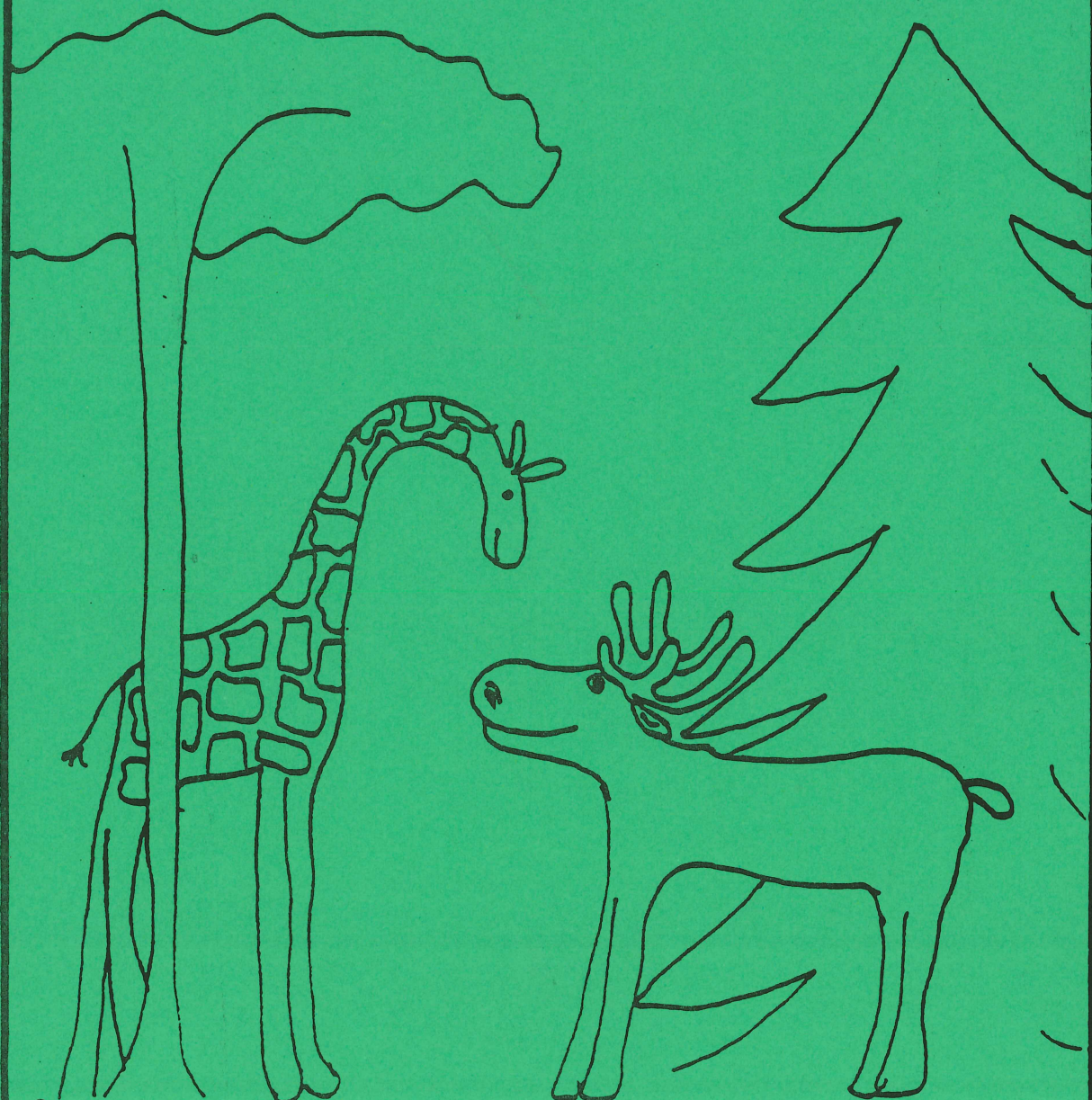
AGBLE!

"AGBLE" betyder fält på ewe-språket. "AGBLE!" = Till fälten!, Till arbetet!, Kom igen!

1995-96 Nr 2

C.R.A.S.E

MOLKOMS FHSK

SVENSKA TOGOFÖRENINGEN

AGBLE!

AGBLE! är en informationsbulletin för i första hand Svenska Togoföreningens medlemmar och stödare av byfolkshögskolan Foyer Rural/CRASE i Togo, Västafrika. AGBLE! ges ut av deltagarna i u-landskursen "Folkbildning och livsvillkor i u-land" vid Molkoms folkhögskola. Kursen görs i samarbete med Svenska Togoföreningen och tre månader av kurstiden är förlagd till CRASE i Kuma-Dumyo. I AGBLE! vill vi informera om utvecklingen vid CRASE och i kommunen Kuma, om Svenska Togoföreningens arbete och om vad vi gör i vår kurs.

I detta nummer:

- * Rapporter från jordbruksveckan.
- * Besök av två studenter från plantagetamilerna i Indien.
- * Besök av en lärare från Zambia.
- * Svenska Togoföreningens verksamhetsberättelse 1994-95.
- * Seminairum om solenergi.
- * Besök hos Skattungbykursen.
- * Protokoll från Svenska Togoföreningens årsmöte i Mora 18/11 -95.

(Gåvoredovisning i kommande nummer)

Dans ce numéro:

- * Rapports de la semaine agricole.
- * Viste de deux étudiants de l'Inde.
- * Visite d'une enseignante de Zambie.
- * Le rapport annuel des activités 1994-95 de l'Association Suédoise pour le Togo.
- * Séminaire de l'énergie solaire.
- * Visite chez le cours de Skattungbyn.
- * Procès-verbal de la réunion annuelle de l'Association Suédoise pour le Togo le 18/11 1995.

(Liste de contributions dans le numéro prochain)

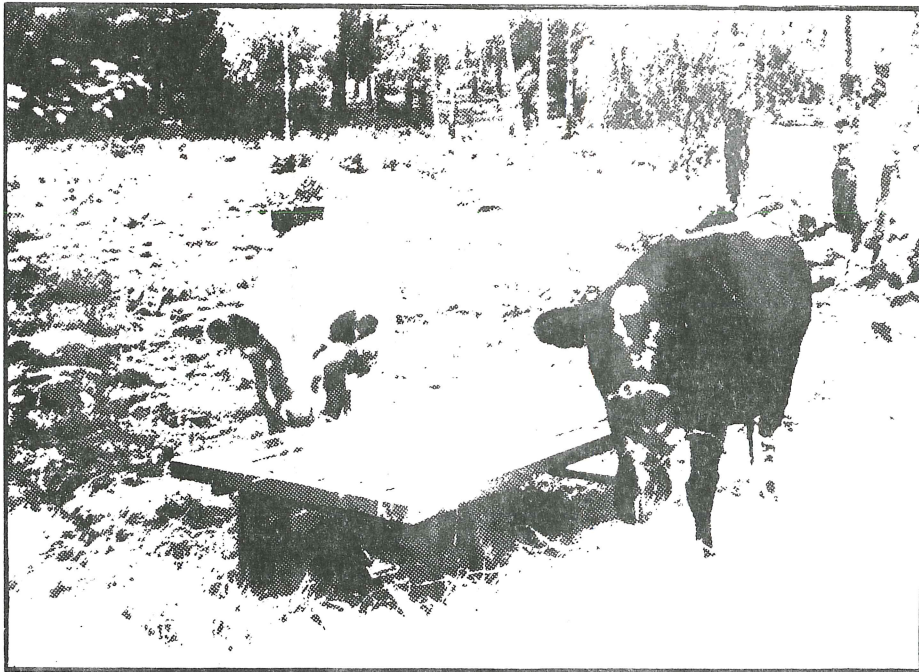
Svenska Togoföreningen, Postgiro Nr 673844-7

Lurövecka.

Efter en halvtimmes båtfärd från den sydliga spetsen på Värmland, Ekenäs, når man den vackra ön Lurö. Det är den största ön i Lurö skärgård som är ett naturreservat och består av ungefär 200 öar och kobbar. I ett litet hus på Lurö bor Marianne och Sune Westerberg med sina två barn Anton och Noak. Genom att de låter sina får, fjällkor och Highland cattle tjurar beta på öarna håller de naturreservatet öppet. Där tillbringade vi, Fuad och jag, vår jordbruksvecka.

Vägen mellan Säffle och Ekenäs var den kurvigaste väg jag någonsin har kört och trots att jag körde själv kände jag av åksjuka. När vi kom ner till Ekenäs mötte vi Marianne och vi fick sätta oss tillrätta i deras båt. Med erfaren hand styrde hon båten mellan stenar och öar i friska vågor på Väneren. En oerhört glad och charmig hund mötte oss på Lurö brygga när vi gick i land. Vi blev visade till en liten fiskebod där vi skulle sova. Där fanns varken el eller rinnande vatten och det slog oss att denna vecka skulle bli ett äventyr! Vi var tvugna att börja göra eld i kaminen som stod mitt i stugan och som skulle hålla oss varma på natten. Efter en och en halv timme kunde vi äntligen gå ur boden rökiga och svarta av sot och konstaterade att det inte var det lättaste att få fyr i en kamin! Vi undrade hur det skulle gå för oss, en veckan på en ö.

Une semaine à Lurö.

La vache mange roseau.

Vassätande fjällkor.

Veckan blev inte lång för Fuad. Redan på morgonen andra dagen skulle han gå upp för en steg och plötsligt hoppade axeln ur led. Med väliga smärtor och efter en timmes båtresor (Sune hade en pråm efter båten därav det långsamma tempot) blev Fuad skjutsad till akuten. Där lämnade jag honom i starka läkares händer som kunde bryta rätt axeln. Fuad åkte sedan tillbaka till Molkom för att kurera sig medan jag åkte ner ensam till Ekenäs och ut till Lurö. Under veckan fick jag mocka ur kostallet och hönshuset och skrapa och slipa fönster. Fönstren skulle användas till ett vandrarhem som två snickare höll på att bygga på Lurö. De var trevliga och berättade om resor som de hade gjort, inspirerade av mig, en blivande Togoresenär.

På kvällarna satt jag i familjen Westerbergs hus och tittade på TV och gullade med hunden. Jag drog mig länge för att gå ensam ut till den mörka fiskarboden och lägga mig varje kväll. Man var tvungen att gå försiktigt för att inte krossa alla de hundratals smågrodor som krälade på stigen. Att jag var ganska irriterad på att varje kväll hålla på en timme med att få eld i kaminen och hela tiden inandas rök och aska kan inte bortses, men det positiva övervägde med rågor. Det var ett roligt äventyr att få bo på en ö en vecka!

Åsa Bengtsson

Kor utanför varje fönster

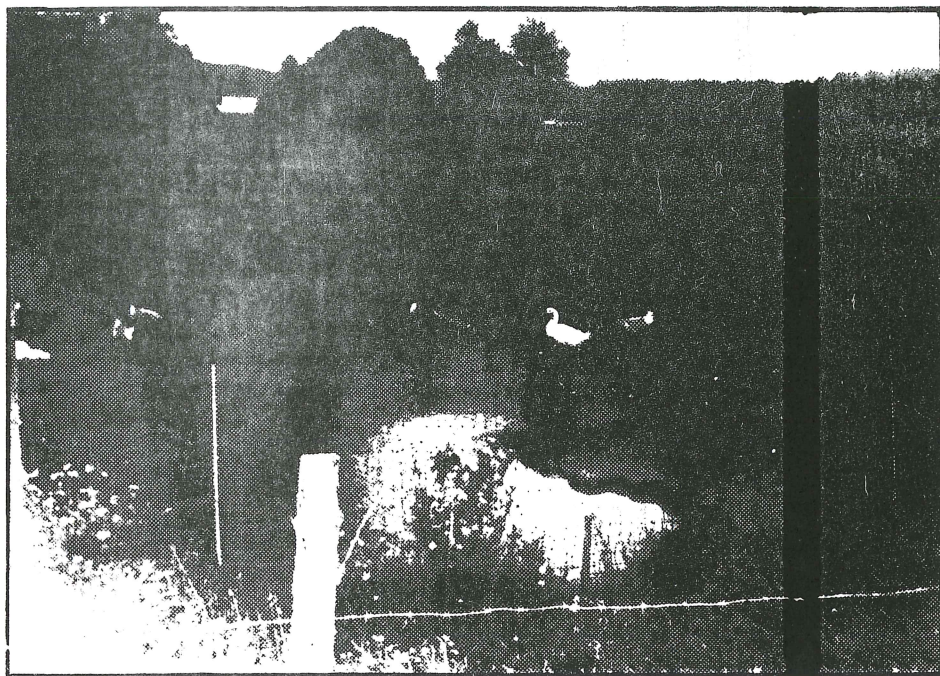
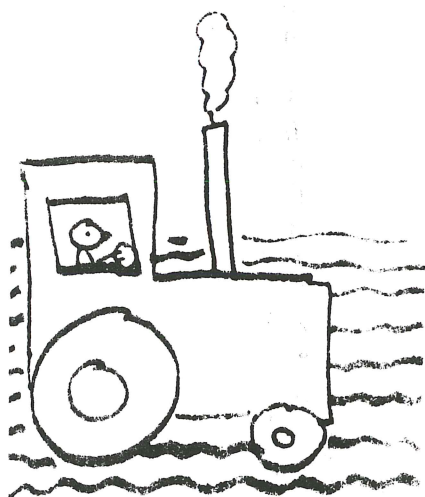
Med stress i kroppen, Josephine hade inte kommit tillbaka från affären, såg jag en bil med underligt släp. Vi skulle med den och Ingemar till Jäverön. Medans jag bärde över våra båda ryggsäckar över gatan fick jag syn på Josephine och lugnet kom tillbaka till mig. Det skulle stanna där hela vår "jordbruksvecka".

Jäverön är en ö utanför Skattkärr och har sju åretrunt boende. Det finns inte mycket att stressa för, korna idislar lugnt, kalvarna vandrar omkring, änderna spatserar och grisarna blir nöjda efter de kokta potatisarna med färsk mjölk till. Här har Ingemar och Ingela levat i tjugofem år med sina numera tjugofyra kor och med två nu utflugna barn.

Ingemar och Ingela går upp vid halv fem för att mjölka och mata korna. Vid åtta kör de färjan och vid nio är det dags för första kaffepausen. På hösten drar Ingemar ut i skogen för att jaga eller gör andra "plock-jobb". Vid tre börjar eftermiddagspasset med kaffe och sedan ska korna mjolkas och göras nöjda.

Josephine och jag anpassade oss ganska bra under denna, för oss, underliga vecka. Vi fick dock vissa abstenensbesvär av frånvarandet av storstaden. Den batteridrivna radion och läxorna gjorde dock att vi hårdade ut och inte började tro att vi var kor...

Ellinor, ensam under trakten

Les canard dandine à Jäverön.

Tidiga mornar i Kil.

Des grands matin à Kil.

Saxebyn ligger en mil norr om Kil i de djupaste skogarna i Värmland. Där bor familjen Björkman bestående av Ulla och Bernt. De har en ganska stor lantgård med 68 mjölkkor, 30 kalvar, tre hästar och en liten bondkatt. Varje dag gick vi upp kl. 10 min över 5, för att sätta på oss våra härliga, väluktade arbetskläder för att därefter gå ut i ladugården och påbörja arbetet. Våra arbetsuppgifter bestod mestadels av mockning och mjölkning. Vi hjälpte även till med matningen av både kalvar och mjölkkor och då och då ingick också ryktning i arbetet. En vanlig dag innehöll två arbetspass. Det första började vid halv sex och slutade runt tio. Kvällspasset startade tre och slutade vid åtta-tiden. Mellan passen var det fika och sömn som gälde. Det mest spännande som hände under veckan var när en kviga kalvade. Tyvärr blev det inga bilder för batteriet i kameran var dåliga, men minnen är desto starkare.

Ulla och Bernt

Travhästar i Storfors.

Des chevaux allent au trot à Storfors

Vi tillbringade vår bondevecka på en bondgård som ligger en mil från Storfors och en och en halv mil från Filipstad. Där bor familjen Fredriksson bestående av Birgitta, Torgny och sönerna Jörgen och Tomas. De har även en hund vid namn "Tossan". Huset bestod av två lägenheter, i den ena bor Torgnys föräldrar och i den andra bor alltså familjen Fredriksson. Dom har en stor bondgård med tillhörande skog, på etthundratjugo hektar. I ladan bor etthundratjugo kor, tjugofem kalvar och många sota bondkatter. Travhästar är ett stort intresse för dem, märks då det i familjens ägo inger åtta travhästar i det egenhändiga byggda stallet. Våra arbetsuppgifter bestod mestadels av mockning och mjölkning, vi städade även stallet grundligt. En vanlig dag bestod av två arbetspass, ett på morgonen och ännu ett på eftermiddagen. Mellan arbetspassen blev det fika och en siesta, efter andra arbetspasset åt familjen en gemensam middag. Sedan kvällsmålet avslutats fanns tid över för att ägna sig åt deras stora intresse, travhästar. Veckan på bondgården gav oss insikt om det hårda livet en bonde lever. Dagarna är långa och inrutade de arbetar av mycket hårt arbete. Fria och semester är något som sällan förekommer. Så att lämna gården var därför i synnerhet svårt.

Jonas och Anna

Great Grace.

De zambiska kvinnorna sliter mer än de flesta kvinnor i Sverige. Det var min uppfattning av att ha hört den kraftfulla och glada kvinnan från Zambia, Grace Kamangunga. Hon kom på besök till Molkoms folkhögskola och hade föredrag om sitt land.

Under en lektion berättade Grace på lättförstårlig engelska om kvinnor och mäns uppfostran och levnad i Zambia. Hon beskrev alla riter och seder som ingår i den afrikanska kulturen bland annat i sammanhanget då en flicka övergår till kvinna.

Grace berättade också om knep som sägs framkalla kärlek. Hon sa att det finns en ört som får en man att fria nästa dag om man äter den. Detta visade sig vara sant då Grace syster åt av örten med lyckat resultat!

En del i övergången från pojke till man är att man ska lära sig motstå vackra kvinnor. Detta genomförs efter en omskärkelse på pojken då nakna kvinnor dansar utmanande framför dem. Om pojkarna skulle bli upphetsade får de fruktansvärda smärtor och genom detta lär de sig behärska sina sexuella känslor. Det var ett lärorikt besök. Grace utstrålade glädje och livskraft och vi uppskattade verkligen att hon kom hit till skolan!

Erik Bjuresäter

Grace avec Adzoa et Yao.

Les jeunes filles tamil dansaient pour nous.

Tamilflickorna dansade för oss.

Besök från Indien.

Vi fick besök av tre representanter från organisationen COPE. Det var en kontaktperson från Sverige, Urban Jormeus och två tamilska flickor som kom.

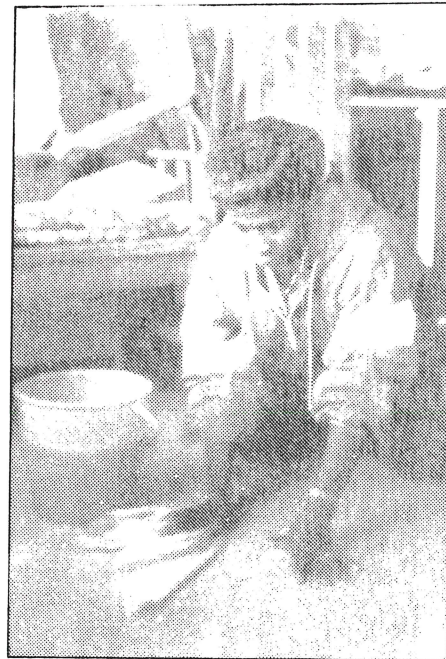
COPE bildades 1988 för att stödja utbildning bland teplantagearbetare på Sri Lanka och bland dem som tvångsförflyttats till Indien. Bakgrunden till COPE är konflikten mellan den singalesiska befolkningsmajoriteten och den tamilska minoriteten. Tamilerna kommer ursprungligen från Indien och tillhörde samhällets bottenkikt. När Sri Lanka blev självständigt 1947 betraktades plantagearbetarna som utlänningar trots att de hade bott där i generationer. Tamilerna lever än idag under mycket svåra förhållanden och detta beror på de multinationella tebolagens utsugning av billig arbetskraft.

De två unga kvinnorna berättade om hur de försökte sprida insikt genom att sjunga och spela teater för tamilerna som oftast inte kan läsa. De tyckte detta var mer effektivt än att enbart hålla föredrag. Den ena flickan visade upp en dans för oss som gick ut på att kvinnan var tyst och att hon utsattes för hårt arbete dels på teplantagen och dels med barnen.

Urban, hos vilken flickorna bodde hos i Sverige, berättade om förhållandena på teplantagen i Sri Lanka. Han berättade att teplockarna, mest kvinnor och barn, tvingades arbeta från det att solen gick upp till skymningen. De är tvungna att bära en stor korg på ryggen hela dagen för att lägga de små tebladen i. Detta är mycket jobbigt pga att korgen ska väga 24 kg vid dagens slut. Om korgen så skulle väga ett enda gram för lite mister de hela dagslönen och har slitit för ingenting. Även om korgen skulle väga 24 kg kan inspektörerna ibland lura arbetarna eftersom de varken är räkne- eller skrivkunniga. Om de protesterar riskerar de att gå arbetslösa dagen därpå och då mister de ännu en dagslön. Eftersom de lever på existensminimum har de aldrig råd att vara sjuka.

Det var mycket trevligt och intressant att ha dem på besök och vi utbytte adresser för att hålla kontakten. Denna verklighet tänker nog inte många på när de tar sig en kopp te.

Maria och Åsa

Adzoa a été avec nous pour une travail volontiers.

Adzoa var med oss på dagsverke.

Svenska togoföreningens verksamhetsberättelse 1994-95

Styrelsen har bestått av:

Håkan Franklin (ordf.), Rainer Hielle (vice ordf.), Mats Matsson (kassör), Ingrid Fahlgren (sekreterare), Ann-Marie Svensson (ledamot) och Alexandra Wattwill (ledamot)

Suppleanter:

Helena Jansson, Merit Kullinger, Martin Löfstrand, Maria Nyman och Ann-Britt Sjöberg.

Revisorer:

Björn Eriksson och Ingemar Mossberg.

Revisorssuppleant:

Rune Selén.

Styrelsen har under året haft 1 möte.

Informationsarbete:

Under året har 4 nummer av informationsbladet "AGBLE" givits ut. Informationsbesök har gjorts på fritidshemmet "Granen" i Molkom som skickade med teckningar och hälsningar till förskolan i Kuma-Adamé. Skolan i Bergkarlås besöktes i samband med förra årsmötet och de skickade med teckningar och tidningsurklipp om kampen för att få behålla sin skola. Teckningarna delades ut till primärskolorna i Dunyo och Bala där vi även försökte förklara bakgrunden till nedläggningshoten av Bergkarlåsskolan. I Togo besökte den svenska gruppen också blindcentret i Kpalimé där vi blev översvallande mottagna.

Insamlingsarbetet:

Som vanligt har varje utgåva av "AGBLE" stimulerat medlemmarna till att ge bidrag till föreningen. På Molkoms folkhögskola har en dagsverkesdag för hela skolan anordnats för att stödja CRASE. Deltagandet i denna dagsverkesdag var frivillig för folkhögskolans elever, men uppslutningen blev ändå överraskande god och insamlingsresultatet

ungefär detsamma som tidigare år då deltagandet varit obligatoriskt. Så har också "Togolinjen" arbetat med dagsverken under hela höstterminen och delar av vårterminen, och man kan konstatera att kursens bidrag till föreningen är av mycket stor betydelse.

Stipendiater:

Höstterminen -94 hade vi inga togolesiska gäststudenter på folkhögskolan i Molkom. Kombinationen av krångliga visumregler och dålig ledning på CRASE gjorde att vi för första gången på 9 år fick klara oss utan deltagande från CRASE under höstterminen i Molkom. Till årets kurs var vi ute i mycket god tid med visumansökan, men sjabbel med postdistribution, långsamt agerande av skolledningen på CRASE, detaljtrakasserier från svenska myndigheter, sjabbel med passen av svenske konsulin i Lomé etc. gjorde att vi nästan givit upp hoppet om att få hit stipendiaterna till den 28/10 som vi tänkt. Mats Matssons envisa och bestämda agerande ledde dock fram till att vi den 28/10 kunde möta Adjo och Yao på Arlanda.

Togokursen på Molkoms folkhögskola:

Kursen bestod under 1994-95 av 12 studerande; 10 kvinnliga och 2 manliga. Under vistelsen i Togo ingick också Monica Grönqvist, Ida Franklin och Karl Franklin i gruppen. Vistelsen i Togo blev lugn och utan incidenter. Under vistelsen på CRASE deltog kursdeltagarna i samtliga verksamheter på centret och arbetade också med sina jämförande studier. De jämförande studierna kom detta år att handla om:

- * En familjs vardag
- * Molkoms folkhögskola och crase
- * Jordbrukare i Molkom och Kuma
- * Det religiösa livet
- * Kvinnoorganisationer

Gruppen gjorde också ett flertal studiebesök i Kuma-trakten och vandrade bl a till Ghana-byn Woté och det magnifika vattenfallet i dess

närhet. Sedvanliga bybesök avlades i samtliga Kuma-byar. Elevrepresentanter, lärare och skolledning på CRASE var med på bybesöken och vi talade särskilt om lokalkommitténs betydelse för CRASE.

Lokalkommittén:

Under vår vistelse i Kuma arbetade representanter för byarna, skolledningen och representanter för föreningen för "från Kuma utflyttade till Lomé" på att formera en ny, bättre fungerande lokalkommitté. Resultatet blev att man startade en förening "ungdomars framtid i Togo" som ska vara öppen för alla Kuma-bor. Dess styrelse ska ta över den gamla lokalkommitténs uppgifter och skall arbeta med ungdomarnas situation i Kuma där samarbetet med svenska togoföreningen blir en liten del. Som ordförande för styrelsen under ett år utsågs M Blu Kossikuma.

Verksamheten på CRASE:

Arbetet på CRASE stod inför en nystart vid den svenska gruppens ankomst. På ankomstdagen lämnade den förre rektorn M Folly Ata sin tjänst och den nya skolledningen bestående av rektor Azidomé Mawuto och bokhållaren Gnemegna Clément tog med stor iver och entusiasm över arbetet. Antalet elever på CRASE ökade stadigt under vår vistelse där och närmar sig nu ett antal av 40.

På lärarsidan står man inför några förändringar. Veteranen tillika snickarläraren Agbekponu Yao går i pension till årsskiftet och smeden M ano var svårt sjuk under vår vistelse på CRASE och man började diskutera en eventuell sjukpensionering.

Rätten att teckna lärarnas sjukförsäkringskonto har givits till comptablen tillsammans med en av lärarna. Man kan konstatera att utgifterna för medicin och läkarbesök ökat drastiskt efter denna förenkling av rutinerna.

Lärarnas löner diskuterades ingående med representanter för DJASE. Föreningens styrelse beslutade därför att höja varje lärars lön med ¼ av 50% av den totala lönesumman för de 4 lärarna.

Vissa byggnader på CRASE är i dåligt skick. Taket på stora skolhuset läcker och stöldrisken anses stor pga avsaknaden av galler i fönstren. Därför arbetar man nu med att på föreningens bekostnad byta taket, dörrarna och fönstren på stora skolbyggnaden.

Ministerbesök:

I slutet av september fick vi ett fax från Lomé att ministern för ungdom, sport och fritid M Ihou Agboghli, direktören för DJASE M'Psoo och en kabinettssekreterare kommer till Sverige för att delta i en internationell ungdomskurs på Hässelby slott i Stockholm. Föreningens ordförande och kassör ordnade en mottagning för dessa herrar hemma hos ordförandes föräldrar tillsammans med bl a en representant för årets kurs i Molkom. Kanske ledde denna träff till att ministern förstod vilken liten och anspråkslös förening svenska togoföreningen är och att vi inte kan lösa hans problem med finansieringen av de verksamheter som sorterar under hans ministerium.

Ute av bank:

Svenska togoföreningens medel har överförts från Wermlandsbanken (=Nordbanken) till provinsbanken Värmland. Firmatecknare är kassören och ordföranden var för sig.

Årets insamlingsresultat inklusive styrelsemedlemmarnas icke uttagna rese- och administrationskostnader, uppgår till SEK.

Karlstad i november 1995

Des activitets d'A.S.T.

Le comité a été:

Håkan Franklin (président), Rainer Heille (vice président), Mats Matsson (trésorier), Ingrid Fahlgren (secrétaire), Ann-Marie Svensson (membre) et Alexandra Wattwill (membre).

Les remplaçants: Helena Jansson, Merit Kullinger, Martin Löfstrand, Maria Nyman, Ann-Britt Sjöberg.

Les vérificateurs des comptes:

Björn Eriksson et Ingemar Mossberg.

Le remplaçant pour les vérificateurs des comptes:

Rune Selén

Le comité eu avait une réunion sur cette année.

Le travail d'information.

Pendant l'année 4 numéros d'Agblé sont apparus. Une visite d'information est faite dans une maison de loisir, "Grannen", à Molkom dont les jeunes ont envoyé des dessins et des salutations pour le jardin d'enfant à Kuma-Adamé. L'école à Bergkarlås était visitée à la même fois comme on a fait la réunion annuelle. Les enfants envoyaient des dessins et des articles des journaux concernant la lutte pour l'existence de leur école. Les dessins étaient distribués dans les écoles primaires à Dunyo et Bala là où nous avons aussi essayé d'expliquer la situation à Bergkarlås. Au Togo le groupe suédois a visité aussi le centre des aveugles à Kpalimé où nous sommes bien reçus.

Le travail avec de quête.

Comme d'habitude chaque édition d'Agblé a inspiré les membres de donner des contributions à l'association. À Molkomsfolkhögsskola une journée pour le travail volontaire de supporter le CRASE est organisée. La participation a été volontaire pour des élèves de l'école, mais beaucoup d'élèves avaient pris part comme les années précédentes quand c'était obligatoire de participer. "Togolinjen" a aussi comme d'habitude fait des travaux volontaires tout l'automne et en partie dans le printemps.

On peut constater ce travail était très important pour l'association.

Les boursiers.

L'automne -94 nous n'avons pas de togolais pour étudier à la folkhögsskola à Molkom. Le règlement des visas et une mauvaise direction du CRASE a fait que nous nous débrouillions sans des boursiers du CRASE, c'était la première fois pendant 9 ans que nous n'avons pas des boursiers de CRASE.

Pour le visa cette fois nous commençons bientôt mais la poste a fait des fautes, la direction du CRASE avait lentement agi et l'autorité suédoise sciemment a fait des problèmes. Mais avec Mats Matsson entêtement et déterminé Adzoa et Yawo arrivaient à Arlanda le 28/10-95.

Le cours à Molkomsfolkhögsskola.

Le cours 94/95 a consisté de 12 étudiants, 10 femmes et 2 hommes pendant séjour à Togo Monica Grönkvist, Ida Franklin et Karl Franklin ont accompagné. La visite au Togo était calme et sans incidents.

Pendant la visite au CRASE les participants du cours ont pris part de toutes les activités au centre et les études comparatives concernant:

- Un jour quotidien d'une famille
- Molkomsfolkhögsskola et le CRASE
- Des agriculteurs à Molkom et Kuma
- La vie religieuse

-Les groupements femmes

Le groupe fait aussi des plusieurs visites à canton de Kuma et a fait une visite aux villages Woté au Ghana et la cascade magnifique près du Woté. Les visites traditionnelles aux villages de Kuma sont faites. Les représentants d'élèves, des professeurs et la direction du CRASE ont accompagné et nous parlions spécialement de l'importance du comité local pour le CRASE.

Le comité local.

Pendant notre visite à Kuma les représentants des villages, la direction du centre et les ressortissants de Kuma à Lomé travaillaient pour créer une nouvelle comité local au bon fonctionnement le résultat est devenu qu'on a proposé des

statuts de l'association devenir jeunesse - Togo.ouvert à toute la population de Kuma. Sa direction va prendre les fonctions de l'ancien comité local et travailler pour la situation des jeunes à Kuma où la collaboration avec A.S.T. sera un peu parti. Comme président de la direction fut élu M Blu Kossikuma.

L'activitet du CRASE

Quand les suédois arrivaient à CRASE le travail était recommencé. Dans le jour de l'arrivé le dernier principal M Folly Ata a fini son travail et la nouvelle direction, avec le principal Azidomé Mawuto et le comptable Gnemegna Clément, a commencé ses travaux avec zèle et enthousiasme. Le nombre d'apprentis augmentait dans tout le printemps et est maintenant presque 40.

Des professeurs vont changer. Le doyen le maître menuisier Agbekponu Yao va prendre sa retraite dans le nouvel an. Le maître forgera était gravement malade pendant notre séjour au CRASE et c'est pourquoi on a commencé par discuter sa retraite.

Le droit de signer le compte de l'assurance maladie et retrait est donné au comptable ensemble avec un des encadreur. On peut constater que les dépenses des médicaments ont augmenté après ce changement. Nous avons beaucoup discuté les salaires des professeurs l'AST avec un représentant de la DJASE. Après ça la direction a décidé d'augmenter les salaires pour chaque maître avec 1/4 de 50% de la somme totale des salaires pour les 4 maîtres. Quelques bâtiments du CRASE sont à mauvais état. Le toit de la grande maison coule et le risque de vol est grand parcequ'il n'y a pas des grilles dans les fenêtres. On travaille maintenant de changer le toit, les portes et les fenêtres dans la grande maison du centre.

La visite du ministre.

À la fin de septembre nous recevions un fax de Lomé que le ministre de la jeunesse, des sports et des loisirs M Ihou Agbogboli, Le directeur de DJASE M Atso et une secrétaire de cabinet viens en

Suède pour participer dans une cours international de la jeunesse à Hässelbyslott à Stockholm. Le président de l'AST et le trésorier ont fait une réception pour ces hommes à la maison des parents du président Avec un représentant du cours de cette année à Molkom.

Peut-être cette réception a fait que le ministre comprend, quelle petit et modeste association est l'AST. Et probablement il comprend que nous ne pouvons pas résoudre les problèmes de lui.

Changement de banque.

L'argent de l'AST est transféré de Wermlandsbanken à la Banque de province de Värmland. Les signataires sont le trésorier et le président chacun séparément.

Le quète d'anne est 84406 SEK.

Karlstad à novembre 1995.

Interesserade deltagare på årsmötet.

Des participants intéressés dans la réunion annuelle à Mora.

I bakgrunden syns en gåva från ministern på DJASE.

Dans le fond on voit un cadeau du ministre de DJASE.

Besök i Skatteungbyn.

När vi var i Mora för att ha årsmöte passade vi på att göra ett besök i Skattungbyn på förmiddagen

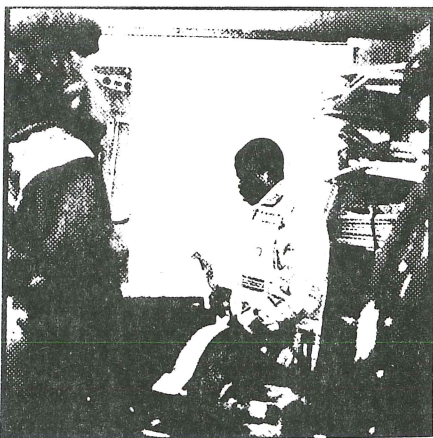
Skattungbyn ligger ca 3 mil nordöst om Mora. Det är en liten by som ligger väldigt vackert belägen, när man åkte dit kändes det som att åka genom ett vykort.

Där är linjen för "Resursbevarande försörjning" förlagd.

Den drivs av Mora folkhögskola och består i år av 17 elever. Kursen startar i Januari och slutar i December.

När vi kom dit så möttes vi av Ellinors syster Jenny och hennes kompis Marie som är deltagare på kursen, som inte är en vanlig kurs. Eleverna bor ca 5 i varje hus och det är nästan bara praktiskt arbete på schemat. Under året har de odlat potatis, grönsaker, kryddor örter och honung för nästa års konsumtion.

Själva har de ätit det som förra årets kurs odlade. De har också byggt en jordkällare som maten förvaras i, ett imponerande arbete må jag säga!

Varje fredag åker de in till Mora där de har hantverk. För övrigt gör alla det just de är intresserade av. Keramik, väva, spinna, bereda skinn och själv hade Jenny suttit uppe till kl två på natten och stickat när vi kom dit och hälsade på.

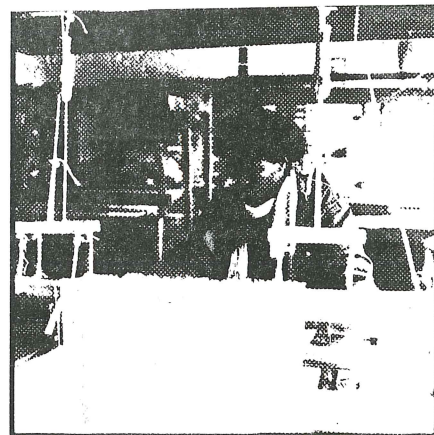
Vi fick dricka hemodlat te ur deras egenhändigt gjorda koppar och såg på huset som de bodde i. Det är ekologiskt byggt och har en solfångare som de också byggt själva. Men annars såg det ut som ett helt vanligt hus. Halva gruppen gick till skogs och kollade på smedjan medan vi andra gick ner honungskällaren.

När kursen slutar nu i December skall Jenny och Marie tillsammans med några andra på kursen bilda ett kollektiv på landet men ändå nära en stad någonstans i Sverige och försöka att bli helt självförsörjande.

Det var väldigt kallt att gå runt mellan alla ställen så vi var blåfrusna när vi satte oss i de lika frusna bilarna. Trots det blev jag helt frälst i Skattungbyn och skulle gott

och väl kunna tänka mig att bo och leva som dem. Vi får hoppas att de lyckas med sin självförsörjning!

Josephine.

Adzoa avec un métier à tisser à Skatteungbyn.

Adzoa provar en vävstol i Skatteungbyn.

TOGOLINJEN 93/94 på besök.

LA COURSE DE TOGO 93/94 en visite.

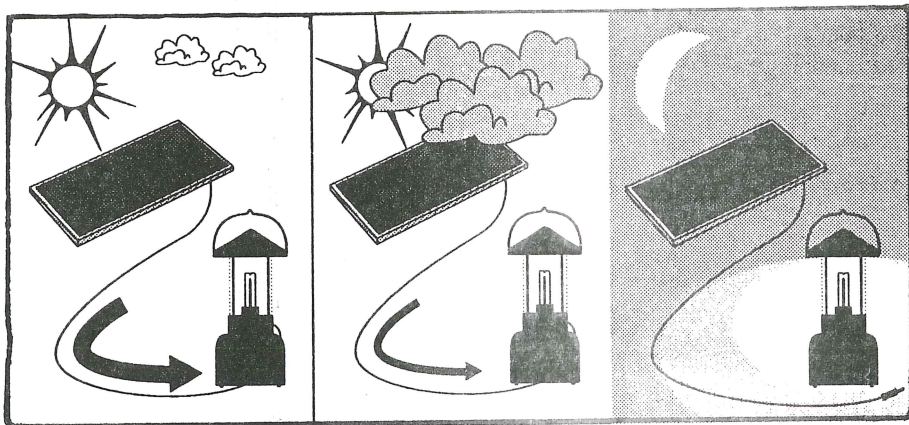
Le cours de Togo 93/94 venaient pour une weekend. On chantait des chants togolais et mangait à la Stormen.

Seminarie om solenergi i Mora.

Den föredette folkhögskoleläraren Sigge Niwong, höll en timmes långt föredrag om solenergi på Mora folkhögskola före Togoföreningens årsmöte. Han är numera aktiv inom solenergi som bistandsfråga och föreslog att Svenska Togoföreningen skulle distribuera och försälja solcellsdrivna lampor på CRASE. Sigge talade om alla fördelarna med dessa lampor. De är lättskötta, vattentäta, slitstarka (ett batteri kan uppladdas ca 1000 gånger) och billigare än att som alternativ använda dieselgeneratorer, vanliga batterier eller fotogen. Lamporna uppladdas genom att ligga i solen under dagen i 6-7 timmar. De kan även uppladdas i monligt väder. De används senare på kvällen för tex läsläsning. Detta för att utnyttja tiden på kvällarna bättre. Denna idé lämpar sig bra i Afrika på grund av den outtömliga enegriresursen SOLEN!

Céphas, est de Ghana, avec Adzoa et Yao à Mora.

CRASE utnyttjar solen med solceller som genererar el till lampor på elevhemmen. Detta sköts av en enda ansvarig person, vilket också förespråkades av en av föredragshållarna, Céphas från Ghana. Det finns annars en stor risk för elstöld för privat bruk.

Flera problem kan uppstå vid avancerad användning av teknik. Ett är att det är lätt att felkoppla polerna vilket kan orsaka förstörelse eller försämring av batterierna. Utbildning och erfarenhetsutbyte är därför viktigt.

Förslaget på finansieringen av dessa solenergi produkter grundar sig i en lånefond där befolkningen kan köpa lampor och batterier.

Kvinnoorganisationer kan sköta avbetalningen mycket effektivt genom social kontroll.

Nackdelen med dessa små ficklampor är stöldrisken då de måste ligga ute under uppladdningen.

Idén är mycket intressant och bör utvecklas tycker Maria och Åsa på Togolinjen.

← Yawo, Sigge Niwong, Adzoa et Mats Matsson dans la seminaire sur l'énergie solaire.

Årsmöte i Mora.

Klockan tre på eftermiddagen den 18/11 samlades de flesta av Togoföreningens styrelse och vi från Togokursen för att ha årsmöte.

Håkan Franklin gick igenom verksamhetsberättelsen för 94-95 och visade lite diabler från Togo. Mats Mattson redovisade föreningens ekonomi som visade sig vara väldigt god. Dessutom valdes en ny styrelse. Som nya suppleanter i styrelsen valdes från vår årskull Ann-Sofi Olsson samt Josephine Saxin, Mats Mattson gjorde också klart för alla närvarande att Togolinjen förmodligen ska läggas ned på Molkoms folkhögskola från och med nästa år. Lärounderlaget är helt enkelt för dåligt.

När mötet var slut vid halv sex tiden var vi alla väldigt trötta. Tillsammans gav vi oss av för att äta pizza på en restaurang. Det smakade bra efter allt lyssnande.

Ann-Sofi Olsson

La réunion annuelle de l'AST à Mora le 18/11 -96

LA REUNION ANNUELLE A MORA
LE 18 NOVEMBRE 1995

Une réunion annuelle a eu lieu à Mora par les membres de l'association suédoise pour le Togo, dirigé par Mr Sigg Niwong a pris part de 15h à 20h avec un repos de 15mn. L'ouverture de la séance par le président de l'association Mr Håkan Franklin, suivie du rapport annuel.

Mr Mats Mattson le trésorier de l'association faisant le détail sur le budget général en évaluant les recettes, les dépenses, le reste, au cours de l'année. La parole prise par quelques membres de l'association. Par exemple: Mr Sigg Niwong réalisateur du plaque solaire, accompagné de deux spécialistes dont un suédois et Ghanéen de la nationalité suédoise, nous a parlé techniquement de la plaque solaire, avec une lampe torche solaire à la fois dont nous avons bénéficié.

Avant cette réunion, une visite sur Skattungbyn à 30 km de la ville Mora vers nord de la Suède y trouve une école (Folkhögskola, administré par Mora). Dans cette école il existe un centre artisanal, par exemple des ateliers suivants: Tissage, art et sculpture, la forge qui est isolée des autres ateliers quelques km dans la forêt. Mais malheureusement c'est pendant l'absence du forgeron que nous avons visité cet atelier.

Ils ont aussi un champ coopératif, un magasin de conservation des produits vivriers comme: Pomme de terre, choux, oignon etc. Il y a aussi une chambre où ils élèvent des abeilles pour leur fournir du miel pour la vente de leur coopérative.

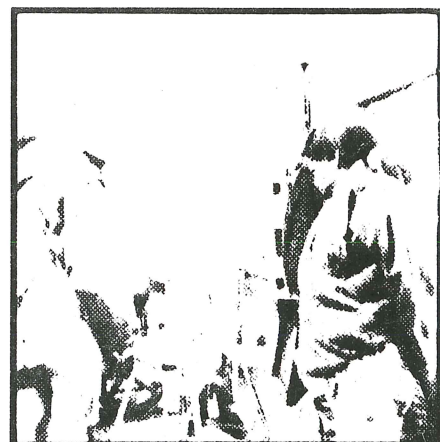
Cette promenade nous a beaucoup marqué de plusieurs découvertes.

Fait par Avonyo Yawo Amétépé et Agbétsoamedo Adzoa.

Merci, a bientôt.

Avonyo Yawo s'adresse au nom des deux apprentis du CRASE aux membres de l'AST
Avonyo Yawo parle aux membres de l'AST à Mora et Adzoa.

Démonstration d'une pierre à aiguiser.

En slipsten visas för Adzoa, Yawo och Håkan Franklin.

- 1.Mötet öppnades.
- 2.Vi godkände dagordningen.
- 3.Vi valde Ann-Sofi Olsson till sekreterare.
- 4.Vi valde Sigge Niwong till ordförande.
- 5.Vi valde Katarina Aronsson och Josephine Saxin till justerare jämte mötesordföranden.
- 6.Håkan Franklin läste upp verksamhetsberättelsen.
Årets insamlingsresultat: 84406,35 kr.
Håkan Franklin visade diabilder från Togo.
- 7.Mats Matsson visade den ekonomiska årsredovisningen.(Se bilaga.)
Totala utgifter: 137.672,70 kr.
Årets underskott: 22.824,68 kr.
Totala tillgångar: 345.181,35 kr.
- 8.Vi diskuterade renoveringen av det gamla elevhemmet.
- 9.Styrelsen gavs ansvarsfrihet av revisorerna.
- 10.Val av ny styrelse på fem personer.
Ordförande:Håkan Franklin.(1 år kvar.)
Vc ordförande: Rainer Hielle.(2 år.)
Kassör: Mats Matsson.(1 år.)
Sekreterare: Merit Kullinger.(1 år.)
Ledamöter: Katarina Svensson.(1 år.)
- 11.Val av suppleanter:
Maria Nyman
Ann-Sofi Olsson
Josephine Saxin
en representant för Mora folkhögskola.
- 12:Val av revisorer och suppleant:
Björn Eriksson(1 år)
Ingmar Mossberg(1 år)
Rune Selén(suppleant 1 år)
- 13.Inga eventuella motioner förelåg.
- 14.Yawo läste upp hälsningar och tack från C.R.A.S.E.(Se bilaga.)
Som tack fick han en solcellslampa.
- 15.Mats Matsson berättade att from. nästa läsår läggs förmodligen Togolinjen ner i sin nuvarande form på Molkoms folkhögskola.
- 16.Vi beslöt att hålla styrelsemötet söndagen den 7/1 1996 istället på grund av tidsbrist.
- 17.Mötet avslutades.